

проблемските задачи поради нови решенија во нови ситуации; в) со него се владее со методите на научните знаења и г) се формира интересирање за творечката дејност. Облиците на задачите со примената на истражувачкиот метод можат да бидат мошне различни по тежина и можат да се движат од задачите коишто можат да се решат брзо на часот или дома, до задачи коишто содржат елементи на научно-истражувачка дејност (семинари, реферати, итн.).

Наставните методи се методи на сите четири елементи на социјалното искуство коишто сочинуваат меѓусебно складно поврзан систем на образование и воспитание, и на кои се формира сестрано развиената личност на ученикот. Во оваа Лернерова концепција на наставните методи, традиционални наставни методи (формулирани во дидактиката и методиката) се изразуваат како надворешни облици на наставата (раскажување, разговор, писмени работи) или како средства и извори на знаења (слики, шеми, карти, учебници, итн.).

Избор на конкретниот наставен метод се остварува во зависност

од дидактичката задача, при што се зема предвид степенот на подготвеноста на ученикот и карактерот на материјалот којшто се обработува и усвојува. Со ваквата класификација на методите Лернер инсистира на творечко усвојување на знаења на сите степени на образование и воспитание на ученикот. Освен тоа, ваквата класификација на методите ја стимулира новата структура на дидактиката и методиката на поедини предмети, кои, и покрај сиот напредок, сè уште се засноваат на традиционалната класификација на наставните методи, кои според Лернер, го стимулираат репродуктивното усвојување на знаењата. Нити самиот автор не смета дека со оваа своја студија ги решил сите суштински проблеми за наставните методи, но, без сомнение, тој ги поттикна дидактичарите и методичарите на понатамошни истражувања. Дека ваквиот начин е корисен авторот тоа го покажа во обработката на клучните прашања на методиката по наставата за историја, што ќе дадеме во приказов и еден од тие делови во овој ист број на списанието.²⁾

²⁾ И. Я. Лернер, Развитие мышления участвующих в процессе обучения историей, Москва, 1982.

*(Превел од српскохрватски јазик
Благој Стоичовски)*

Милутиќ ПЕРОВИК

Ташко АРСОВ, Записки, (Редакција, коментари и поговор Христо Андонов Полјански). НИО „Студентски збор“, Скопје 1983, 209.

Неодамна НИО „Студентски збор“ ѝ ги презентира на нашата јавност спомените на Ташко Арсов, познат учесник во македон-

ското националноослободително движење. Иако не припаѓа на првата гарнизурна македонски револуционери, неговите Записки прет-

ставуваат своевиден каледоскоп на македонските револуционерни пулсации. Записките „го опфаќаат периодот пред, во време и по Илинденското востание, и според оригиналноста на искажувањето и богатството на содржината претставуваат своевиден придонес за историјата на нашето националноослободително движење и на нашата мемоаристика”(9).

За разлика од Љ. Милетиќ и сличните нему, кои поаѓајќи од големобугарската кауза, ги фризираа, според сопствениот вкус, мемоарите на познатите македонски револуционери, — редакцијата на Полјански е ненаметлива, непристрасна и вонредно корисна. Редакторот ги предава спомените на Ташко Арсов во оригинална форма, проследувајќи ги со исцрпни критички коментари (548). Покрај Записките (1—296), редакторот презентира во додатокот уште 4 прилози од Т. Арсов. Потоа е предадена хронологија, скратеници и објасненија на термини и зборови, како и библиографија. Во мошне исцрпниот поговор, редакторот се осврнува на учеството на Ташко Арсов во македонското националноослободително движење и неговите „Записки”. На крајот е презентираан индекс. Покрај тоа, потребно е да се истакне дека книга-

та е облагородена со дваесеттина илустрации.

Во мемоарите на Ташко Арсов е проследена неговата животна сторија од најраните дни па сè до 1906 година. Притоа посебно доаѓа до израз неговата револуционерна дејност во Битошкиот округ на МРО. Посебно искрено е искажано илинденското бранување.

Како секретар и војвода на чета Ташко Арсов имал можност поодблиску да се запознае со низа познати револуционери. Оттаму пред нас дефилира цела галерија ликови на војводи и раководители на МРО, како: Никола Петров Русински, Дејан Димитров, Смиле Војданов, Алексо Стефанов, како и Даме Груев, Христо Узунов, Ѓорѓи Сугарев и др.

Редакторот Христо Андонов Полјански во поговорот ја проследува револуционерната дејност на Ташко Арсов до 1912 година, т.е. го расветлува и периодот незафатен во спомените на Т. Арсов.

Записките на Ташко Арсов под редакцијата на Полјански, и покрај евидентната мемоарска компонента, поради својата оригиналност и непосредност претставуваат драгоцен изворен материјал за нашето неодамнешно минато.

Д. ДИМЕСКИ

Д-р Симо МЛАДЕНОВСКИ, Македонските народни песни за НОБ и Револуцијата, НИК „Наша Книга”, Скопје 1983, 485.

Во почетокот на 1983 година, книгоиздателството „Наша книга” од Скопје го објави монографски-

от труд на д-р Симо Младеновски, научен соработник во Институтот за национална историја во Скопје